

Fot. Barbara Michalik

Spis treści

Działalność w oddziałach.....	str. 2-8
Awanse i wyróżnienia	str. 9-11
Konferencje naukowe	str. 13-17
Odeszli od nas.....	str. 18-24
Przeczytaj koniecznie	str. 25-43

Szanowni Czytelnicy,

Biuletyn 2025 prezentuje działalność wszystkich oddziałów Polskiego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych. W roku 2027 nasze Towarzystwo będzie świętować 40-lecie, poniżej wstępna informacja prof. dr hab. Piotra Siwka, Przewodniczącego ZG PTNO.

Katarzyna Seidler-Łożykowska, Redaktor naczelna

Konferencja z okazji 40-lecia PTNO odbędzie się w Krakowie, w dniach 3-4.06.2027r. poprzedzona Walnym Zebraniem Delegatów w dniu 2.06.2027r. Tytuł konferencji nawiązuje do wcześniej organizowanych spotkań naukowych pt. „Ziemia, Roślina, Człowiek”. W programie wystąpień będzie miejsce dla wszystkich, którzy w swej pracy nawiązują do tematyki ogrodniczej.

Zapraszamy serdecznie do udziału członków Towarzystwa oraz osoby związane z szeroko rozumianą dziedziną Ogrodnictwa, doktorantów i osoby z zagranicy. Wstępne informacje na temat konferencji (I komunikat) zostaną przesłane do przewodniczących oddziałów w III dekadzie marca.

Prof. dr hab. Piotr Siwek, Przewodniczący ZG PTNO

Informacje o działalności oddziałów

Oddział w Krakowie

23.01.2025 r. odbyło się wręczenie nagrody dla mgr inż. Julii Orlińskiej, zwyciężczyni konkursu na najlepszą pracę magisterską w 2024r., połączone z wygłoszeniem przez laureatkę referatu pt. „Oddziaływanie ekstraktów z babki lancetowatej (*Plantago lanceolata*) na ludzkie fibroblasty”. Opiekunem pracy była dr inż. Barbara Domagała. W spotkaniu uczestniczyło 21 osób.

2.06.2025 r. prof. dr hab. Ludwika Freya wygłosiła wykład pt. „Podarunki flory”.

23.06.2025 r. na spotkaniu oddziału Leonardo Fiore z University of Tuscia w Viterbo przedstawił wykład na temat „Horticulture in Italy”.

30.10.2025 r. wykład wygłosiła dr Maria Ujwary z Uniwersytetu Ignatianum w Krakowie pt. „Zafałszowania żywności – między potrzebą, oszustwem, a kulturą jedzenia”.

18.11.2025 r. został rozstrzygnięty konkurs na najlepszą pracę magisterską. Do konkursu zgłoszono 9 prac. Najwyżej oceniono pracę magisterską Magdaleny Pieczary pt. „Analiza molekularna miejsc edycji w obrębie ath-miRNA858 u marchwi” zrealizowaną pod opieką dr inż. Magdaleny Klimek-Chodackiej.

Krakowski oddział PTNO jest partnerem Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Stanisława Szumca w Bielsku Białej i w ramach Branżowego Centrum Umiejętności w dziedzinie ogrodnictwa członkowie PTNO przeprowadzili kursy na temat: wykonywania dekoracji roślinnych, konserwacji i pielęgnacji ogrodów, ogrodnictwa społecznego i prozdrowotnego oraz stosowania środków ochrony roślin sprzętem naziemnym.

Członkowie PTNO uczestniczyli w przygotowaniu i przeprowadzeniu cyklicznie odbywających się imprez: „Święta Winobrania” w winnicy Garlicki Lamus (6.09.2025 r.) i „Festiwalu Dyni”, który odbył się 10.10.2025 r. na terenie Stacji Doświadczalnej Katedry Ogródnictwa URK w Mydlnikach.

Oddział liczy 39 członków.

Oddział w Lublinie

W ramach działalności lubelskiego oddziału PTNO w 2025 r. odbyły się następujące spotkania:

13.04.25 r. dr hab. Robert Gruszecki wygłosił wykład pt. „Burak – historia nieznana”.

21.05.25 r. odbyły się wykłady profesorów goszczących na naszej uczelni:

Prof. Dr. Gökhan Baktemur pt. „Plant Tissue Culture Techniques and their use in vegetable breeding”,

Prof. Dr. Asuman Kaplan Evlice pt. „Securing wheat cultivation for global food safety”,

Prof. Dr. Hale Günaçtı pt. „Case studies and implication of chemical and non-chemical soil disinfection methods in Türkiye”.

16.12.25 r. odbyło się spotkanie przedświąteczne, podczas którego dr Bożena Sosnowska wygłosiła wykład pt. „Piernik, historia, tradycja i smak”. W trakcie spotkania przedstawione zostały najważniejsze wnioski z posiedzenia Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych.

Inna działalność.

Lubelski oddział PTNO objął patronatem 4-tą Międzynarodową Konferencję Doktorantów pt. „Environment-Plant-Animal-Product (I-SDUPL), która odbyła się 9.04.25 r. w Centrum Kongresowym UP w Lublinie.

W ramach VI Międzynarodowego Sympozjum Studenckich Kół Naukowych zorganizowanego w Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie pod hasłem „Środowisko-Roślina-Zwierzę-Produkt, które odbyło się 24.04.25 r., komisja złożona z członków oddziału przyznała trzy dyplomy za najlepszą pracę naukową. I miejsce otrzymała Agata Trumińska i Amelia Denkowska za prezentację pt. „Niebieska barwa w naturze, złudzenie czy rzeczywistość”. II miejsce Gabriela Matyjas i Julia Kawa za prezentację pt. „Wykorzystanie roślinności rodzimej w przestrzeni miejskiej”, oraz III miejsce Krzysztof Kościelniak za prezentację pt. „Ocena efektywności eko-rozwiązań projektowych stosowanych w zagospodarowaniu terenów zieleni”.

Członkowie oddziału brali aktywny udział w lekcjach otwartych (Noc Biologów, Lubelski Festiwal Nauki), dniach otwartych UP Lublin prowadząc warsztaty (np. Majówka z ziołami), pokazach oraz przygotowali i obsługiwali stoiska wystawowe.

Oddział liczy 43 członków.

Oddział w Olsztynie

5.12.2025 r. na spotkaniu oddziału Przewodnicząca przedstawiła tematy, które będą poruszane na posiedzeniu ZG w Krakowie. Odbyła się również dyskusja związana z przedstawionymi tematami oraz działalnością członków olsztyńskiego oddziału PTNO.

Dr Grzegorz Fiedorowicz z Ośrodka Zielaństwa i Terapii Naturalnych-Herbinarium, który prowadzi liczne warsztaty praktyczne dla młodzieży i dorosłych z zakresu roślin ogrodowych i dziko rosnących, w okresie sprawozdawczym wygłosił osiem wykładów:

13.01.2025 r. – wykład dla mieszkańców DO/DPS Laurentius w Olsztynie pt. „Pączki prosto z drzewa, czyli co drzewa mogą nam ofiarować?

31.01.2025 r. – wykład w Herbaciarni dla mieszkańców Biskupca pt. „Pączki prosto z drzewa, czyli gem-moterapia w praktyce”.

13.03.2025 r. – wykład dla mieszkańców DO/DPS Laurentius w Olsztynie pt. „Wiosenne zioła prosto z ogrodu”.

15.05.2025 r. – wykład dla mieszkańców DO/DPS Laurentius w Olsztynie pt. „Czy zioła mogą zaszkodzić?”

29.06.2025 r. – panel „Leczenie grzybami leśnymi” podczas VIII Festiwalu Ziół w Zielarskiej Wsi Blanki.

20.10.2025 r. – wykład dla mieszkańców DO/DPS Laurentius w Olsztynie pt. „Zdrowe przyprawy cz.1. – jak trafiły na nasze stoły?”

29.10.2025 r. – wykład dla słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Kętrzynie pt. „Jadalne drzewa”.

11.12.2025 r. – wykład dla mieszkańców DO/DPS Laurentius w Olsztynie pt. „Herbaty dla smaku i zdrowia”.

7.03.2025 r. członkowie oddziału zorganizowali spotkanie z uczniami III klasy Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Dobrocinie, na którym dr hab. inż. Anna Bieniek, wygłosiła wykład pt. „Owocowe rarytasy z Warmii”.

16.05.2025 r. członkowie oddziału wraz ze studentami kierunku Rolnictwo UWM w Olsztynie uczestniczyli w warsztatach terenowych przeprowadzonych przez pracowników firmy PROCAM w Radostowie. W programie znalazły się m.in. prezentacje odmian rzepaku i pszenicy, omówiono zagadnienia związane z glebą, nawożeniem oraz systemem Procam Sky. Przedstawiono również produkty BIO-GEN, które wspierają nowoczesne, zintegrowane podejście do nawożenia w technologii hybrydowej.

25-26.09.2025 r. w ramach 23. Olsztyńskich Dni Nauki i Sztuki członkowie oddziału zorganizowali konkurs: „Poznajemy rośliny” oraz dwie wystawy: „Ogród pełen niespodzianek” i „Rośliny ogrodnicze mniej znane i zapomniane”.

Oddział liczy 20 członków.

Oddział w Poznaniu

W 2025r. oddział poznański zorganizował pięć spotkań, podczas których omawiane były sprawy bieżące oddziału i wygłaszane prelekcje, odbyło się także jedno spotkanie wyjazdowe oraz zebranie Zarządu Oddziału, dotyczące konkursu na najlepszą pracę magisterską.

Spotkania oddziału:

31.01.2025 r. dr inż. Joanna Bykowska z Katedry Roślin Ozdobnych, Dendrologii i Sadownictwa wygłosiła wykład pt. „Zmierzch gigantów – współczesne losy najpotężniejszych drzew Polski”

oraz dr inż. Ewa Dankowska-Baranowska i prof. dr hab. Tadeusz Baranowski przedstawili swoją podróż do Japonii pt. „Japonia – kraj kwitnącej wiśni, shinkansena, gejsz i sake”.

21.02.2025 r. Marek Kamiński student IV roku Ogrodnictwa, Prezes Koła Naukowego Ogrodników przedstawił referat pt. „Fascynujący świat anturium”

oraz mgr Sylwia Skazińska doktorantka z Katedry Fitopatologii i Nasiennictwa przedstawiła wykład pt. „Toskańskie ogrody – harmonia natury, historii i sztuki”.

28.03.2025 r. dr inż. arch. kraj. Anna Gałęcka-Drozda z Katedry Terenów Zieleni i Architektury Krajobrazu wygłosiła wykład pt. „Współczesna zieleń miejska, więcej niż estetyka i rekreacja” oraz mgr inż. Kinga Kosakowska przedstawiła najlepszą pracę magisterską w 2024 r. pt. „Współczesne strategie zazieleniania miast na wybranych przykładach z miasta Poznania”. Opiekunem pracy była dr inż. Joanna Bykowska.

Wysłuchaliśmy również relacji dr Katarzyny Wielgusz z Instytutu Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich – PIB w Poznaniu z pobytu na Mauritiusie pt. „Roślinność wyspy Mauritius”.

25.04.2025 r. dr Karolina Echaust, kierownik Centrum Dziedzictwa Kulturowego i Kulinarne Powiatu Poznańskiego Instytut Skrzynki – Instytut Dokumentacji, Rozwoju i Promocji Dziedzictwa Kulturowego i Kulinarne Powiatu Poznańskiego, przedstawiła referat pt. „Bartnictwo – historia i współczesność” oraz

dr hab. Tadeusz Mizera z Katedry Zoologii Wydziału Medycyny Weterynaryjnej i Nauk o Zwierzętach UP w Poznaniu przedstawił wykład pt. „Ptaki i drzewa”.

Doktorant mgr inż. Jacek Rogalski z Katedry Fizjologii Roślin – Pracownia Żywienia Roślin zaprezentował referat pt. „Jak zdobyć Morze Norweskie i (nie)zginąć – relacja z dwóch wypraw w rejon Trøndelag”.

16.05.2025 r. dr hab. inż. Anna Parus z Zakładu Chemii Organicznej Politechniki Poznańskiej wygłosiła wykład pt. „Różne oblicza NaCl – niezwykła historia zwykłej soli” oraz prof. dr hab. Mikołaj Knaflewski przedstawił relację pt. „Czy Wyspy Zielonego Przylądka są zielone?”

13.06.2025 r. odbyło się szóste spotkanie (wyjazdowe). Była to wizyta w serowni połączona z degustacją serów w Rolniczym Gospodarstwie Doświadczalnym Swadzim (Gospodarstwo Złotniki) Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu i w szkółce roślin „Ogrody Wodne” Państwa Grzegorzczyków w Gorzycku Starym oraz w Centrum Edukacji Przyrodniczej i Regionalnej w Mniszkach.

Oddział poznański był sponsorem 8. Konferencji Naukowo-Warsztatowej „Hortiterapia jako element wspomagający leczenie tradycyjne”, która odbyła się 20.08.2025r. w Poznaniu. W konferencji wzięło udział ponad 150 osób. Członkowie oddziału: dr hab. Agnieszka Krzysińska-Bródka, dr hab. Zofia Zydlik, dr hab. Anita Schroeter-Zakrzewska, dr Joanna Bykowska, dr Jolanta Lisiecka, dr hab. Piotr Lewandowski, dr Piotr Czuchaj brali udział w pracach komitetu organizacyjnego oraz w części referatowej i warsztatowej konferencji.

Oddział wsparł finansowo „Majówkę z Konstancją Łubieńską” organizowaną przez Centrum Edukacji Przyrodniczej Marcelin w dniu 24.05.2025 r. Podczas tego wydarzenia członkowie oddziału: dr hab. A. Schroeter-Zakrzewska, dr J. Bykowska, dr J. Lisiecka, dr hab. S. Świerczyński, dr M. Kolasiński, mgr inż. J. Rogalski prowadzili warsztaty, pokazy i spacer.

Oddział był sponsorem warsztatów malarskich podczas „Dnia Korbola” organizowanego przez Centrum Edukacji Przyrodniczej Marcelin w dniu 13.09.2025 r. Podczas tego wydarzenia członkowie oddziału: dr J. Bykowska, dr M. Jarosz, dr J. Lisiecka, dr hab. S. Świerczyński, dr M. Kolasiński prowadzili wykłady i warsztaty.

Członkowie oddziału brali udział w licznych wydarzeniach, m. in. w konkursie „Zielony Poznań” organizowanym przez Urząd Miejski w Poznaniu jako członkowie jury konkursu oraz prowadzący warsztaty. Uczestniczyli także w Nocy Naukowców oraz XXVIII Poznańskim Festiwalu Nauki i Sztuki, a także organizowanych na Wydziale Rolnictwa, Ogrodnictwa i Biotechnologii UPP: Dniu Ogrodnika i Architekta Krajobrazu oraz Akademickiej wiosnie na Ogrodach. Brali czynny udział w Międzynarodowej Wystawie Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu Gardenia, wystawie w Muzeum Narodowym w Poznaniu pt. „Józef Chełmoński 1849-1914” oraz prowadzili wiele zajęć dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

Oddział przekazał wsparcie finansowe dla Koła Naukowego Ogrodników na zakup geowłókniny w uprawie dyni oraz ufundował nagrodę dla laureatki konkursu na najlepszą pracę magisterską.

Liczba członków oddziału wynosi 67 w tym 2 członków honorowych; w 2025 r. zapisały się do PTNO 2 osoby. Oddział pozyskał również 11 członków wspierających.

Oddział w Skierniewicach

Członkowie oddziału brali aktywny udział w organizacji następujących konferencji oraz spotkań/seminariów naukowych i upowszechnieniowych:

26.03.2025 r. odbyło się seminarium pt. „Wykorzystanie metod biotechnologicznych w badaniach fizjologicznych roślin”, podczas którego swoje badania zaprezentowali: prof. dr hab. Małgorzata Podwyszyńska i dr Sylwia Keller-Przybyłkowicz.

16.06.2025 r. uczestnicy spotkania ministrów rolnictwa państw Unii Europejskiej odwiedzili Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach. W spotkaniu czynny udział wzięli: prof. dr hab. Stanisław Pluta, dr hab. Agnieszka Masny, dr Mariusz Lewandowski.

24.06.2025 r. w Instytucie odbyło się spotkanie członków Stowarzyszenia Polskich Plantatorów Borówki, w czasie którego prof. dr hab. Stanisław Pluta przedstawił osiągnięcia Instytutu w zakresie hodowli twórczej borówki wysokiej i zapoznał gości z kolekcją odmian prowadzoną przez Pracownię Genetyki i Hodowli Roślin Sadowniczych.

9.08.2025 r. odbyła się wizyta przedstawicieli służb doradczych z Południowego Tyrolu. W realizacji programu spotkania uczestniczyli: prof. dr hab. Bożena Matysiak, prof. dr hab. Lidia Sas-Paszt, dr hab. Grzegorz Doruchowski.

28.10.2025 r. Instytut odwiedzili studenci Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie pod opieką prof. dr hab. Grzegorza Bartoszewskiego. Wykłady wygłosili: prof. dr hab. Małgorzata Podwyszyńska, dr Sylwia Keller-Przybyłkowicz i dr Mariusz Lewandowski.

24.11.2025 r. odbyło się otwarcie kompleksu laboratoryjno-szklarniowego Zakładu Hodowli Roślin Ogrodniczych Instytutu. W części merytorycznej wydarzenia wzięli udział: dr hab. Piotr Kamiński, dr Mariusz Lewandowski oraz dr hab. Agnieszka Masny.

W 2025 r. nie zorganizowano spotkań oddziału. Oddział liczy 21 członków.

Oddział w Szczecinie

Rok 2025 obfitował w wydarzenia integracyjne, naukowe i popularyzatorskie. Członkowie oddziału aktywnie działali na rzecz wymiany wiedzy między nauką a praktyką ogrodniczą, podtrzymując tradycję wspólnych spotkań i współpracy z innymi towarzystwami naukowymi.

Odbyły się następujące spotkania:

3.03.2025 r. odbyło się zebranie sprawozdawcze członków oddziału, w trakcie którego przewodnicząca dr Kamila Bojko przedstawiła sprawozdanie z działalności, skarbnik dr hab. Agnieszka Zawadzińska omó-

wiła stan finansów oddziału. Przewodnicząca przedstawiała plany rozwoju czasopisma *Folia Horticulturae*. Ze względu na brak zgłoszonych prac nie wyłoniono laureatów konkursu na najlepszą pracę magisterską.

Członkowie oddziału aktywnie uczestniczyli w następujących wydarzeniach:

28.03.2025 r. odbył się wyjazd integracyjny z PTND (Polskie Towarzystwo Nauk Dendrologicznych, oddział w Szczecinie) pt. „Słoneczna Wyspa Uznam, a tak blisko”. Program obejmował m.in. wizytę na farmie motyli i roślin tropikalnych, degustację w „truskawkowym miasteczku” w Koserow, podziwianie araukarii drzewiastych oraz spacer po ścieżce w koronach drzew. Nie zabrakło spacerów po molo i tradycyjnej bułki ze śledziem. Wyjazd zorganizował dr Tadeusz Leśnik.

15.08.2025 r. podczas Święta Ziół w gospodarstwie Siedem Ogrodów w Łowiczu Wałeckim zorganizowano warsztaty nt. „Projektowanie ogrodów”, które prowadziła dr Kamila Bojko. Spotkanie zakończyło się dyskusją z udziałem studentów, pracowników WKŚiR oraz członków PTNO.

Liczba członków oddziału wynosi 34 osoby, w tym 20 emerytów.

Oddział w Warszawie

23.01.2025 r. odbyło się zebranie Zarządu oddziału, na którym opracowano plan działania na bieżący rok (ustalenie terminu spotkań oraz weryfikacja propozycji wykładów tematycznych).

11.12.2025 r. odbyło się spotkanie Bożonarodzeniowe członków oddziału.

Oddział warszawski zorganizował następujące wykłady:

6.03.2025 r. „Rośliny i krajobrazy Dzikiego Zachodu” wykładowca prof. dr hab. Aleksandra Łukaszewska.

19.11.2025 r. „Miejskie parki dla natury. Współczesne trendy w projektowaniu” wykładowca dr Tatiana Swoczyna. W prezentacji przedstawiono współczesne trendy w projektowaniu parków na terenach wcześniej porzuconych i poddanych naturalnemu zarastaniu przez spontaniczną roślinność na przykładach z Berlina (Natur Park Südgelände) oraz Warszawy (Park Akcji „Burza”).

11.12.2025 r. – „Fruit Logistica – the place to B for the fresh produce industry: Berlin”, wykładowca dr Jarosław Przybył.

Członkowie oddziału aktywnie uczestniczyli w innych przedsięwzięciach:

3-5.02.2025 r. Szkolenia dla Związku Szkółkarzy Polskich: „Jak założyć i prowadzić szkółkę?”, wykładowca dr hab. Andrzej Pacholczak.

26.02-26.03.2025 r. Wykłady dla uczestników Uniwersytetu Otwartego, SGGW Warszawa, pt. „Winnica na działce i w ogrodzie”, wykładowca dr hab. Dawid Olewnicki.

20-21.02.2025 r. Szkolenie dla nauczycieli ogrodnictwa i architektury krajobrazu nt. „Trendy i nowości w aranżacjach florystycznych i zieleni miejskiej”, organizowane przez Krajowe Centrum Edukacji Rolniczej w Brwinowie, we współpracy z Samodzielnym Zakładem Roślin Ozdobnych, wykładowcy: dr hab. Ewa Skutnik, dr hab. Julita Rabiza-Świder, dr hab. Dariusz Sochacki.

25.02.; 6.03.; 20.03.2025 r. Szkolenia dla Związku Szkółkarzy Polskich w zakresie sadzenia, pielęgnacji i rozmnażania wybranych gatunków krzewów ozdobnych – Certyfikat Związku Szkółkarzy Polskich, wykładowca dr hab. Andrzej Pacholczak.

05.04.2025 r. Wykład dla uczestników XIV Wystawy Tulipanów w Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie, „Tulipany w naturze”, wykładowca dr hab. Dariusz Sochacki (on-line).

11.04.2025 r. Olimpiada Wiedzy i Umiejętności Rolniczej XLVIII edycja. Koordynator bloku – Ogrodnictwo dr hab. Andrzej Pacholczak.

15.04.2025 r. Wykład i warsztaty florystyczne dla słuchaczy Miejskiego Ośrodka Kultury im. Aleksandra Kamińskiego „Kamyka” Pruszków, pt. „Wielkanoc wiosną malowana”, wykładowca dr hab. Marta Joanna Monder.

02.05.2025 r. Prelekcja dla uczestników XV Międzynarodowych Targów Tulipana, Chrzypsko Wielkie pt. „Wielkie opowiadanie o tulipaniech część I”, wykładowca dr hab. Dariusz Sochacki.

13.05.2025 r. Wykład dla uczestników Ursynowskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku, SGGW Warszawa, pt. „Miejskie nasadzenia Nowego Yorku”, wykładowca dr hab. Ewa Skutnik.

16.05.2025 r. Wykład i warsztaty florystyczne dla słuchaczy Miejskiego Ośrodka Kultury im. Aleksandra Kamińskiego „Kamyka” Pruszków pt. „Rośliny sezonowe na balkonach i tarasach”, wykładowca dr hab. Marta Joanna Monder.

23.06.2025 r. Wykład dla słuchaczy Domu Pomocy Społecznej w Wierzbicy w ramach „Pakiety edukacyjne dla mazowieckich seniorów” zorganizowane przez Stowarzyszenie „Radomskie Centrum Przedsiębiorczości” – pt. „Ogrody sensoryczne – założenia, projektowanie, dobór roślin”, wykładowca dr hab. Marta Joanna Monder.

10.07.2025 r. Wykład dla słuchaczy w Urzędzie Gminy, Opinogóra Górna w ramach „Pakiety edukacyjne dla mazowieckich seniorów” zorganizowane przez Stowarzyszenie „Radomskie Centrum Przedsiębiorczości” – pt. „Dobór bylin dla terenów narażonych na niedobór wody”, wykładowca dr hab. Marta Joanna Monder.

23.08.2025 r. Wykład dla uczestników Konferencji Różanej, 41 Królewska Wystawa Róż Royal Rose 2025 Warszawa, pt. „Róże – od tradycji do nowoczesności”, wykładowca dr hab. Marta Joanna Monder.

1-4.10.2025 r. Seminarium wyjazdowe dla nauczycieli ogrodnictwa i architektury krajobrazu nt. „Ogrody i parki pogranicza polsko-niemieckiego”, organizowane przez Krajowe Centrum Edukacji Rolniczej w Brwinowie, we współpracy z Samodzielnym Zakładem Roślin Ozdobnych, wykładowca dr hab. Ewa Skutnik.

10.10.2025 r. Wykład inauguracyjny dla słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku, SGGW Warszawa, pt. „Sekretne życie owoców”, wykładowca prof. dr hab. Kazimierz Tomala.

18.10.2025 r. Wykład dla uczestników Dnia Dyni w Ogrodzie Botanicznym – Centrum Zachowania Różnorodności Biologicznej PAN w Powsinie, pt. „Świat dyni – odkrywanie ich cech i różnorodności”, wykładowca prof. dr hab. Grzegorz Bartoszewski.

04.11.2025 r. Wykład dla uczestników Ursynowskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku, SGGW Warszawa, pt. „Mistrzostwa Świata we Florystyce – Haga 2025”, wykładowca dr hab. Ewa Skutnik, prof. SGGW.

13.12.2025 r. Wykład dla słuchaczy Warszawskiej Szkoły Bonsai z zakresu doboru podłoża i nawożenia drzewek bonsai, wykładowca dr hab. Marzena Wińska-Krysiak.

Oddział liczy 45 członków.

Oddział we Wrocławiu

W 2025 r. członkowie oddziału zorganizowali jedną konferencję naukową oraz uczestniczyli w 4 spotkaniach plenarnych i w 6 wyjazdach terenowych. Szczegółowa działalność w ramach poszczególnych aktywności przedstawiała się następująco:

22.01.2025 r. miał miejsce wyjazd członków oddziału i studentów Ogrodnictwa na Grüne Woche (Zielony Tydzień) do Berlina. To tradycyjna impreza targowa w Niemczech poświęcona żywności, rolnictwu i ogrodnictwu.

12.02.2025 r. odbyło się spotkanie, na którym dr hab. Katarzyna Wróblewska wygłosiła referat pt. „Przyroda Amazonii- u zbiegu Ukajali i Marańon oraz w kolekcjach prywatnych”.

Na spotkaniu 28.03.2025 r. prof. dr hab. Adam Szewczuk wygłosił referat pt. „Uluru i inne atrakcje Australii”.

13.06.2025 r., na wyjeździe naukowym, zwiedzano Muzeum Powozów i Zaprzęgów w Galowicach, w gminie Żórawina pod Wrocławiem oraz wizytowano szkółkę roślin ozdobnych Multiflora.

27.06.2025 r. na zebraniu naukowym został wygłoszony referat pt. „Ocena preparatów z azadyrachtyną w ograniczaniu liczebności skośnika pomidorowego (*Tuta absoluta* Meyrick) w uprawie wybranych odmian pomidora (*Solanum lycopersicum* L.)”, w ramach którego mgr inż. Aleksandra Raut, doktorantka z Katedry Entomologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, przedstawiła główne tezy swojej pracy doktorskiej.

3.07.2025 r. miał miejsce wyjazd naukowy na dni otwarte firmy VOLMARY w Gawartowej Woli k. Warszawy, w trakcie którego pracownicy Katedry Ogrodnictwa oraz studenci mogli się zapoznać m.in. z szeroką ofertą roślin ozdobnych w gruncie i w pojemnikach.

21-22.07.2025 r. kilkoro członków oddziału zwiedziło Sadowniczy Zakład Doświadczalny w Brzeznej w Małopolsce (kolekcje roślin jagodowych, m.in. malin, jeżyn, truskawek, jagody kamczackiej i borówki wysokiej).

27.08.2025 r. miał miejsce wyjazd terenowy do gospodarstwa sadowniczego Państwa Łakomiak w miejscowości Gać pod Oławą.

4.11.2025 r. miał miejsce wyjazd członków oddziału oraz studentów Ogrodnictwa na 'Zielony ShowRoom' w Gospodarstwie Szkółkarskim Cieplucha w Konstantynowie Łódzkim (oferta szkółek drzew i krzewów ozdobnych).

14.11.2025 r. student Ogrodnictwa Michał Węgielewski wygłosił referat pt. „Wrażenia z miesięcznej praktyki w niemieckiej Nadrenii Północnej-Westfalii”.

Wrocławski oddział był współorganizatorem Konferencji Naukowej „Nowoczesne ogrodnictwo jako wyzwanie dla problemów współczesnego świata”, która odbyła się w dniach 22-23.10.2025 r. Była ona połączona z obchodami 80-lecia nauk ogrodniczych we Wrocławiu oraz 80-lecia Wydziału Przyrodniczo-Technologicznego. W trakcie sesji terenowej uczestnicy konferencji zwiedzili ogrody i Pałac Ciechanowice pod Jelenią Górą oraz winnicę 'Silesian' wraz z degustacją win.

28.05.2025 r. członkowie oddziału byli zaangażowani w organizację Jarmarku Pawłowickiego, będącego częścią corocznych obchodów Dnia Przyrodnika. Byli również współorganizatorem imprezy „Święto sera i wina” w dniach 27-28.09., również w Pawłowicach.

Do wrocławskiego oddziału należy 25 osób i liczba ta nie zmieniła się w porównaniu do 2024 roku.

Awanse i wyróżnienia

Tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie otrzymał:
prof. dr. hab. Kazimierz Tomala z SGGW w Warszawie.

Stanowisko Profesora UR w Krakowie otrzymała:
dr hab. Elżbieta Jędrzyczek.

Stanowisko Profesora UP w Lublinie otrzymała:
dr hab. Marzena Parzymies.

Nagrodę JM Rektora UR w Krakowie za całokształt osiągnięć naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych otrzymał:

prof. dr hab. Edward Kunicki – indywidualna II stopnia.

Nagrodę JM Rektora UR w Krakowie za wybitne osiągnięcia naukowe otrzymała:
prof. dr hab. Monika Bieniasz – indywidualna III stopnia.

Nagrodę JM Rektora UR w Krakowie za wybitne osiągnięcia w dziedzinie organizacyjnej otrzymała:
dr hab. Agnieszka Lis-Krzyżcin – zespołowa III stopnia.

Nagrodę JM Rektora UP w Poznaniu za osiągnięcia naukowe otrzymali:

dr hab. Zofia Zydlik – nagroda zespołowa II stopnia

dr hab. Sławomir Świerczyński – nagroda zespołowa II stopnia

dr hab. Piotr Zydlik – nagroda zespołowa III stopnia

dr Magdalena Jarosz – nagroda zespołowa III stopnia.

Nagrodę JM Rektora UP w Poznaniu za osiągnięcia organizacyjne (zespołowa III stopnia) otrzymali:

dr hab. Agnieszka Krzywińska-Bródka

dr Joanna Bykowska

dr Jolanta Lisiecka

dr Piotr Czuchaj

dr Marcin Kolasiński.

Tytuł Najlepszego Nauczyciela na Wydziale Rolnictwa, Ogrodnictwa i Biotechnologii UP w Poznaniu otrzymał:

dr Marcin Kolasiński.

Nagrodę indywidualną III stopnia JM Rektora SGGW w Warszawie za osiągnięcia naukowe otrzymał:

dr hab. Andrzej Pacholczak.

Nagrodę zespołową JM Rektora SGGW w Warszawie za osiągnięcia naukowe otrzymali:

prof. dr hab. Grzegorz Bartoszewski – II stopnia
dr Jarosław Przybył – II stopnia.

Nagrodę JM Rektora SGGW w Warszawie za osiągnięcia organizacyjne otrzymali:

prof. dr hab. Kazimierz Tomala – indywidualna I stopnia
dr hab. Marzena Wińska-Krysiak – indywidualna III stopnia
dr Mariola Wrochna – indywidualna III stopnia
dr hab. Andrzej Pacholczak, dr hab. Ewa Skutnik, dr hab. Julita Rabiza-Świder, dr hab. Marta Joanna Monder, dr hab. Dariusz Sochacki – zespołowa II stopnia
dr Ewelina Pióro-Jabrucka, dr Małgorzata Mirgos, dr Jarosław Przybył – zespołowa II stopnia
dr hab. Dawid Olewnicki – zespołowa II stopnia.

Wyróżnienie na liście The World's Top 2% Scientists (za prace naukowe w 2025r.) otrzymała dr hab. Barbara Hawrylak – Nowak z UP w Lublinie.

Medal Prezydenta Miasta Lublin oraz Statuetkę „Skrzydła dydaktyki” nadaną przez Rektora UP w Lublinie otrzymali dr hab. Robert Gruszecki oraz dr hab. Iwona Szot.

Dyplom za zajęcie III miejsca w Plebiscycie „Osobowość Roku 2024” w kategorii Nauka w województwie warmińsko-mazurskim otrzymała dr hab. inż. Anna Bieniek z UWM w Olsztynie.

Dr hab. Joanna Majkowska-Gadomska została nominowana przez studentów Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa UWM w Olszynie na kandydata do tytułu Belfer Roku 2025.

Prof. dr hab. Grzegorz Łysiak z UP w Poznaniu został Przewodniczącym Rady Naukowej V kadencji na lata 2025-2029 Instytutu Ogrodnictwa PIB w Skierniewicach.

Na uroczystej gali z okazji 30-lecia działalności Stowarzyszenia Polskich Plantatorów Borówki im. dr. Kazimierza Pliszki (21-22.02.2025r.) specjalne wyróżnienie otrzymał prof. dr hab. Stanisław Pluta z Zakładu Hodowli Roślin Ogrodniczych Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach za wieloletnią współpracę i aktywne uczestnictwo oraz wpływ na rozkwit uprawy borówki wysokiej w Polsce.

Podczas 32. Międzynarodowych Targów Roślin, Technologii Ogrodniczej i Architektury Krajobrazu ZIELEŃ TO ŻYCIE (4.09.2025r.) prof. dr hab. Bożena Matysiak z Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach otrzymała Honorowy Laur Związku Szkółkarzy Polskich za wkład w rozwój polskiego szkółkarstwa.

Prof. dr hab. Grzegorz Bartoszewski z SGGW w Warszawie został powołany przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na członka Rady Naukowej Instytutu Hodowli i Aklimatyzacji Roślin – PIB na okres kadencji 2025-2029.

Dr inż. Marta Czaplicka z UP we Wrocławiu została powołana do Rady Kobiet przy Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

XXII Konkurs na Najlepszą Pracę Magisterską

Na posiedzeniu Zarządu Głównego PTNO w dniu 6.12.2025r. zatwierdzone zostały wyniki kolejnej edycji Konkursu na Najlepszą Pracę Magisterską o tematyce ogrodniczej. Oto nagrodzone osoby w poszczególnych oddziałach:

oddział krakowski – mgr inż. Magdalena Pieczara za pracę pt. „Analiza molekularna miejsc edycji w obrębie ath-miRNA858 u marchwi” wykonaną pod opieką dr Magdaleny Klimek-Chodackiej.

oddział lubelski – konkurs nie odbył się z powodu braku prac magisterskich.

oddział olsztyński – brak prac z zakresu ogrodnictwa.

oddział poznański – mgr inż. arch. kraj. Natalia Grzeszczuk za pracę pt. „Koncepcja zagospodarowania terenu przedszkola na Osiedlu Tysiąclecia w Poznaniu z uwzględnieniem aspektów edukacyjnych i środowiskowych” wykonaną pod kierunkiem dr hab. inż. arch. Agnieszki Wilkaniec w Katedrze Terenów Zieleni i Architektury Krajobrazu.

oddział szczeciński – konkurs nie odbył się.

oddział warszawski – mgr inż. Natalia Strożek za pracę pt. „Wpływ preparatów Trianum-G i Trianum-P na wzrost, plonowanie i jakość pomidora drobnoowocowego w uprawie hydroponicznej”, wykonaną pod opieką dr Małgorzaty Mirgos.

oddział wrocławski – mgr inż. Emilia Drak za pracę pt. „Analiza składu gatunkowego i projekt zieleni przy wybranym obiekcie użyteczności publicznej w warunkach górskich”, wykonaną pod kierunkiem prof. dr hab. Agnieszki Dradrach.

Fot. Katarzyna Łżykowska

Konferencje naukowe

Członkowie PTNO wzięli udział w następujących konferencjach naukowych:

1. XV edycja Targów Sadownictwa i Warzywnictwa. Kielce, 22–23.01.2025r. – **prof. dr hab. Stanisław Pluta*** wygłosił referat pt. „Czy możemy spodziewać się nowo wyhodowanych odmian porzeczki czarnej w świecie?”
2. III Krajowa Konferencja pt. „Anatomii i Histogenezy Roślin Struktura – Częsteczki – Procesy”. Poznań, 10-11.02.2025r. – poster **dr hab. Marta Monder, dr hab. Andrzej Pacholczak**.
3. Seminarium pt. „Nowoczesne winogrodnictwo”. Wrocław, 18.03.2025r. – referaty wygłosili: **dr Marta Czaplicka** pt. „Przegląd nowych odmian winorośli na cele przerobowe do uprawy w winnicach południowo-zachodniej Polski”; **dr Janusz Mazurek** pt. „Strategie ochrony winorośli przed chorobami w konwencjonalnej i ekologicznej produkcji – możliwości i ograniczenia”; **dr Piotr Chohura** pt. „Kompleksowa technologia nawożenia winorośli”.
4. Konferencja pt. „Ogrodnictwo na Warmii i Mazurach – stan i perspektywy rozwoju”. Lubawa, 15.04.2025r.
  - dr inż. **Bogumił Markuszewski** wygłosił wykład pt. „Kierunki rozwoju ogrodnictwa – alternatywne gatunki, trendy, wyzwania”.
  - W konferencji wzięli również udział: **prof. dr hab. Marek Marks, dr hab. Anna Francke, dr Joanna Majkowska-Gadomska**, – stacjonarnie i **dr hab. Anna Bieniek** – on line.
5. I Interdyscyplinarny Kongres Wydziału Zdrowia pt. „Holistyczne Zarządzanie Zdrowiem”. Uniwersytet WSB Merito, Gdańsk, 21.05.2025r.
  - **dr Grzegorz Fiedorowicz** wygłosił referat pt. „Rozwój zielarstwa a nowe formy wykorzystania ziół dla psychofizycznego dobrostanu”.
6. Konferencja naukowa pt. „Rośliny lecznicze w nauce i kulturze” 5. Edycja.
  - Ciechanów-Warszawa, 22-24.05.2025r. – **Renata Nurzyńska-Wierdak** przedstawiła poster pt. „Rośliny z rodzaju *Sideritis* cennym źródłem substancji bioaktywnych”.
  - **Robert Gruszecki** wygłosił referat pt. „Cebula – roślina warzywna i lecznicza”.
7. 11th International Conference for Young Researchers ICYR, University of Agriculture. Kraków, 3-5.06.2025r.
  - poster mgr Nabilah Amany Samsurizal, **dr hab. Marta Monder, dr hab. Andrzej Pacholczak**.
8. Konferencja Naukowa pt. „Wyzwania współczesnego ogrodnictwa” z okazji Jubileuszu 55-lecia Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu UP w Lublinie. Lublin, 4-6.06.2025r. – członkowie oddziału lubelskiego wygłosili referaty:
  - **Gruszecki Robert** pt. „Marek kucmerka (*Sium sisarum* L.) – zapomniane warzywo korzeniowe”.
  - **Renata Nurzyńska-Wierdak, Magdalena Walasek-Janusz, Rafał Papliński** pt. „Skład chemiczny i aktywność antyoksydacyjna ekstraktów z ziela *Thymus vulgaris* L. i *Sideritis scardica* Griseb (Lamiaceae)”.
  - **Sałata Andrzej** pt. „Rośliny okrywowe dla zrównoważonych systemów uprawy”.
  - **Szot Iwona** pt. „Sposoby wykorzystania mniej znanych roślin owocodajnych”.

* tłustym drukiem zaznaczono nazwiska członków PTNO

- **Zalewska Ewa, Buczkowska Halina, Zawiślak Grażyna** pt. „Wpływ sposobu uprawy na zdrowotność roślin kopru włoskiego *Foeniculum vulgare*”.
- Członkowie olsztyńskiego oddziału PTNO: **dr hab. Anna Francke, dr hab. Joanna Majkowska-Gadomska, dr hab. Anna Bieniek** zaprezentowali postery.
- **Sylwia Keller-Przybyłkiewicz, Mariusz Lewandowski**, Agnieszka Walencik, Krystyna Strączyńska, Bogusława Idczak, Renata Czarnecka, Krzysztof Strojny pt. „Wpływ czynników biotycznych i abiotycznych na zmiany aktywności wybranych genów w roślinach podkładek dla jabłoni hodowli IO”.
- **Mariusz Lewandowski, Sylwia Keller-Przybyłkiewicz**, Agnieszka Walencik, Krzysztof Strojny, Katarzyna Trzask pt. „Ocena wybranych cech użytkowych siewek jabłoni (*Malus domestica* Borkh.) w populacji segregującej ‘Trinity’ x ‘Free Redstar’”.
- Danuta Wójcik, Monika Działkowska, Agata Broniarek-Niemiec, Agnieszka Marasek-Ciołakowska, Justyna Trzeciak, **Sylwia Keller-Przybyłkiewicz, Mariusz Lewandowski, Małgorzata Podwyszyńska** pt. „Przydatność poliploidów jabłoni do hodowli genotypów odpornych na porażenie *Venturia inaequalis*”.
- **Agnieszka Masny**, Jolanta Kubik, Krzysztof Pęzik, Piotr Skręta pt. „Wpływ krzyżowanych genotypów rodzicielskich maliny właściwej (*Rubus idaeus* L.) na jakość owoców i kolcowość pędów u ich potomstwa”.
- **Stanisław Pluta**, Monika Mieszczakowska-Frąc, **Łukasz Seliga** pt. „Hodowla twórcza porzeczki czarnej (*Ribes nigrum* L.) z uwzględnieniem jakości owoców”.
- **Marek Szymajda**, Szymon Trzaska pt. „Wpływ form rodzicielskich brzoskwini (*Prunus persica* L.) na wzrost i owocowanie uzyskanych siewek pokolenia F₁”.
- Wystąpienia ustne lub postery zaprezentowali: **prof. dr hab. Kazimierz Tomala**, dr hab. Dawid Olewnicki, **mgr inż. Maria Małachowska**, **prof. dr hab. Janina Gajc-Wolska**, **dr hab. Katarzyna Kowalczyk**, **dr Jarosław Przybył**, **dr Małgorzata Mirgos**, **dr Ewelina Pióro-Jabrucka**, **dr hab. Marta Monder**, **dr hab. Andrzej Pacholczak**.
- Z oddziału wrocławskiego wykład plenarny wygłosiła **prof. dr hab. Anita Biesiada**, referat: **prof. dr hab. Przemysław Bąbalewski**, poster: **dr hab. Maria Licznar-Małańczuk**, **dr hab. Ireneusz Sosna**.
- 9. 27th International Scientific Conference University of Agriculture. Nitra, Słowacja, 9-10.06.2025r. - poster mgr Nabilah Amany Samsurizal, **dr hab. Marta Monder**, **dr hab. Andrzej Pacholczak**.
- 10. 18th Annual International Symposium on Agricultural Research. Ateny, Grecja, 23-27.06.2025r.
  - **dr hab. Anna Bieniek** wygłosiła referat pt. „Goumi (*Elaeagnus multiflora* Thunb.) – a promising fruit species with great health potential”.
- 11. Konferencja Naukowa pt. „Nauka w praktyce – aktualne wyzwania rolnictwa”. Warszawa, 23-25.06.2025r.
  - **prof. dr hab. Marek Marks** (UWM Olsztyn) wygłosił referat pt. „Naukowe i praktyczne znaczenie wieloletnich badań nad monokulturową uprawą roślin”.
- 12. Conference Plant Biology Europe. Budapeszt, Węgry, 25-28.06.202r.
  - poster **prof. dr hab. Grzegorz Bartoszewski**.
- 13. LX Zjazd Polskiego Towarzystwa Botanicznego. Katowice, 29.06-4.07.2025r.
  - poster **dr hab. Marta Monder**, **dr hab. Andrzej Pacholczak**.
- 14. XLVII Konferencja Naukowa pt. „Zróżnicowanie zbiorowisk segetalnych”. Poznań, 1–2.07.2025r.
  - e-postery zaprezentowały **dr hab. Maria Licznar-Małańczuk** oraz **mgr inż. Urszula Bałuszyńska**.

15. Berry Festival in Vilaviciosa. Asturia, Hiszpania, 25.07.2025r.

■ wystąpienie ustne **prof. dr hab. Piotr Latocha**.

16. V Międzynarodowa Konferencja pt. „Challenges in temperate climate sustainable horticulture: from plant to product”. Ryga, Łotwa, 20-22.08.2025r.

■ **Anita Kuras, Marek Szymajda**, Renata Czarnecka, Krystyna Strączyńska pt. „Breeding of European plum (*Prunus domestica* L.) in Poland”.

■ **Mariusz Lewandowski, Sylwia Keller-Przybyłkiewicz**, Agnieszka Walencik, Krzysztof Strojny pt. „The productive value of new apple (*Malus domestica* Borkh.) genotypes bred at the National Institute of Horticultural Research, Skierniewice, Poland”.

■ **Agnieszka Masny**, Jolanta Kubik, Krzysztof Pęzik, Piotr Skręta pt. „New Polish strawberry clones in the field trials at the National Institute of Horticultural Research in Skierniewice, Poland”.

■ **Łukasz Seliga, Stanisław Pluta**, Monika Mieszczakowska Frąć pt. „The productive value of new gooseberry (*Ribes grossularia* L.) genotypes bred at the National Institute of Horticultural Research, Skierniewice, Poland”.

■ **Marek Szymajda** pt. „Growth and yield of new late ripening sweet cherry (*Prunus avium* L.) clones grafted on two rootstocks”.

■ **Sylwia Keller-Przybyłkiewicz, Stanisław Pluta**, **Łukasz Seliga**, Agnieszka Walencik, Krystyna Strączyńska, Renata Czarnecka pt. „Expression profiling of genes involved in fruit wax biosynthesis in different genotypes of blueberry”.

■ **Stanisław Pluta**, **Łukasz Seliga**, **Anita Kuras**, Agnieszka Marasek, Małgorzata **Podwyszyńska**, Monika Michalecka, Monika Kałużna pt. „New applied breeding program of haskap berry (*Lonicera caerulea* L.) at the National Institute of Horticultural Research in Skierniewice”.

■ **Krzysztof P. Rutkowski**, Zbigniew B. Jóźwiak, Anna Skorupińska, Jan A. Zdulski, Patrycja Boruch, Anna Ciecierska, Karol Fabiszewski pt. „Organic apples – how to improve their storability”.

17. XI Konferencja Naukowa Polskiego Towarzystwa Agronomicznego pt. „Współczesne wyzwania dla rolnictwa - perspektywy i kierunki rozwoju”. Puławy, 17-19.09.2025r. – **prof. dr hab. Marek Marks** (UWM Olsztyn) wygłosił referat pt. „Nowoczesne metody pomiarów produktywności i produkcyjności roślin”.

18. XIX Międzynarodowa Konferencja Polskiego Towarzystwa Magnezologicznego im. prof. Juliana Aleksandrowicza. Będlewo k. Poznania, 16-18.09.2025r. – **dr hab. Sławomir Krzebietke** (UWM Olsztyn) wygłosił referat pt. „The effect of fertilization with pyrolysis waste products on carbon sequestration and chemical composition of grasses”.

19. International Conference „Food in a Sustainable World” 20'th Anniversary of the Faculty of Food Science and Biotechnology. Lublin, 23-24.09.2025r.

■ **Iwona Szot** wygłosiła referat pt. „Comparison of the sensory characteristics of musts and wines, produced with or without inert gas, from different grapes cultivars”.

20. XXX Konferencja Polskiego Towarzystwa Chitynowego pt. „New aspects on chemistry and application of chitin and its derivatives”. Łódź, 24-26.09.2025r., oraz III Natural Cosmetics International Meeting Kielnarowa/Rzeszów, 17-19.09.2025r.

■ czynny udział brała **Barbara Hawrylak - Nowak**.

21. Konferencja Naukowa pt. „Nowoczesne ogrodnictwo jako wyzwanie dla problemów współczesnego świata”. Wrocław, 22- 23.10.2025r.

- **Renata Nurzyńska-Wierdak** wygłosiła referat pt. „Substancje bioaktywne i aktywność biologiczna *Sideritis scardica* Griseb.”.
- **dr hab. Anna Bieniek** (UWM Olsztyn) – zaprezentowała e-poster pt. „Optymalizacja rozmnażania derenia jadalnego (*Cornus mas* L.) przez sadzonki półzdrewniałe”.
- Wystąpienie ustne lub przedstawienie posterów **prof. dr hab. Kazimierz Tomala, prof. dr hab. Janina Gajc-Wolska, dr hab. Katarzyna Kowalczyk, dr Jarosław Przybył, dr Małgorzata Mirgos, dr Ewelina Pióro-Jabrucka, dr hab. Marta Monder, dr hab. Andrzej Pacholczak**. W konferencji wzięli udział przedstawiając e-postery: **prof. dr hab. Katarzyna Adamczewska-Sowińska, prof. dr hab. Anita Biesiada, prof. dr hab. Adam Szewczuk, prof. dr hab. Przemysław Bąbalewski, dr hab. Maria Licznar-Małańczuk, dr hab. Ireneusz Sosna, dr Marta Czaplicka, dr Ewelina Gudarowska, dr Piotr Chohura, dr Jan Krężel, mgr inż. Urszula Bałuszyńska, mgr Miron Lewandowski, mgr Patryk Jagoda, mgr Magdalena Rowińska, mgr Kacper Parypa, mgr Monika Jurzak**.
- 22. International Conference on the Cooperation and Integration of Industry, Education, Research and Application. Henan Agricultural University, Zhengzhou, Chiny, 28-30.09.2025 r.
  - **Marzena Parzymies** wygłosiła wykład plenarny pt. „Scientific research for the protection of plant species in Poland: The example of *Aldrovanda vesiculosa*”.
- 23. International Conference pt. „Biotechnological tools for a resilient horticulture by promoting non-traditional species, with *Actinidia arguta* as an example, in the context of climate change”. Tbilisi, Gruzja, 29.10.2025r.
  - wystąpienie ustne **prof. dr hab. Piotr Latocha**, Narek Sahakyan, Gayane Melyan.
- 24. Konferencja pt. „HortiZieleni Przyszłość ogrodnictwa w praktyce”. Olsztyn, 07.11.2025r.
  - **dr hab. Anna Bieniek** wygłosiła referat pt. „Twórcze wykorzystanie roślin owocodajnych” (była również współorganizatorem i moderatorem),
  - **dr Grzegorz Fiedorowicz** wygłosił referat pt. „Gatunki inwazyjne w ogrodzie”.
- 25. Konferencja pt. „Nowoczesne kierunki w produkcji i ochronie borówki wysokiej”. Grabanowo, 21.11.2025r.
  - **prof. dr hab. Stanisław Pluta** przedstawił referat pt. „Dobór odmian i technologie uprawy borówki wysokiej”.
- 26. Konferencja Naukowa pt. „Innowacje w ekologicznej uprawie roślin”. Skierniewice, 21.10.2025r. – uczestniczyła **mgr inż. Aleksandra Raut**.
- 27. Międzynarodowe Targi Sadownicze Fruit Poland Expo 2025. Nadarzyn, 2-4.12.2025r. – referaty wygłosili:
  - **dr Mariusz Lewandowski** pt. „Osiągnięcia w hodowli odmian jabłoni w Instytucie Ogrodnictwa – PIB w Skierniewicach”.
  - **prof. dr hab. Stanisław Pluta** pt. „Hodowla twórcza nowych odmian pigwowca japońskiego dla rozwoju uprawy w Polsce”.
- 28. Konferencja pt. „Młodzi w Nauce”. Boguszów-Gorce, 13.12.2025r.
  - **mgr inż. Urszula Bałuszyńska** wygłosiła referat pt. „Native perennial species as potential living mulch in apple orchard- an agroecological perspective”.
- 29. The 5th International Electronic Conference on Agronomy. 15-18.12.2025r.
  - postery on line przedstawili: **dr hab. Marta Monder, dr hab. Ewa Skutnik, dr hab. Julita Rabiza-Świder**.

Fot. Barbara Michalik

**Prof. dr hab. Jerzy Hetman
(1941–2025)**

28 LIPCA 2025 ROKU, w wieku 84 lat, odszedł prof. dr hab. Jerzy Hetman – człowiek niezwykle pogodny, empatyczny i charyzmatyczny. Jego charakterystyczny wąs i serdeczny uśmiech znało i zapamiętało bardzo wielu ludzi. Wiadomość

o Jego śmierci zaskoczyła nas wszystkich. Mimo że od kilku lat był na emeryturze, do ostatnich miesięcy pozostawał aktywny naukowo.

Profesor miał swój gabinet, regularnie przychodził do pracy, pisał recenzje rozpraw doktorskich (ostatnią ukończył wiosną 2025 roku), a kolejna czekała już na Jego biurku. Brał czynny udział w wydarzeniach ogrodniczych: w maju uczestniczył w XV Międzynarodowych Targach Tulipanów w Chrzypsku Wielkim, a 4.06.2025r. był obecny na uroczystych obchodach 55-lecia Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Z Wydziałem, dawniej Akademii Rolniczej, był związany od początku jego istnienia, przez dziesięciolecia budując go i rozwijając.

Prof. Jerzy Hetman urodził się 23 lutego 1941 roku w Węglinku koło Lublina. Jak sam wielokrotnie wspominał, wychował się na wsi, a na początku swojej drogi zawodowej prowadził tam plantację tulipanów i róż, które na zawsze pozostały mu szczególnie bliskie. W latach 1959–1964 studiował na Wydziale Rolniczym Wyższej Szkoły Rolniczej w Lublinie. W 1962 roku jako student rozpoczął pracę naukową na uczelni. W 1973 roku uzyskał stopień doktora nauk rolniczych na podstawie rozprawy pt. „Wpływ

Prof. dr hab. Jerzy Hetman w towarzystwie współpracowników katedry (od lewej prof. dr hab. Danuta Kozak, Stefan Abramik, pani Majewska – właścicielka szkółki, a po prawej – prof. dr hab. Halina Laskowska)

bezpośredni i następczy nawożenia tulipanów na plon cebul oraz ich przydatność do pędzenia pod szkłem i do reprodukcji”. W 1978 roku habilitował się, przedstawiając pracę dotyczącą oceny przydatności różnych podłoży do uprawy gerbery na kwiat cięty. Choć pierwotnie planował habilitację opartą na badaniach nad różami, surowe zimy uniemożliwiły wówczas zakończenie doświadczeń.

Od 1978 roku pracował na stanowisku docenta w Zakładzie Roślin Ozdobnych, będącym częścią Instytutu Produkcji Ogrodniczej. Rok później został kierownikiem Zakładu, a w latach 1981–1989 pełnił funkcję dyrektora Instytutu Produkcji Ogrodniczej. Był to czas dynamicznego rozwoju wydziału (Instytut podzielono na pięć samodzielnych katedr, w tym Katedrę Roślin Ozdobnych, którą kierował). W 1988 roku otrzymał tytuł profesora nadzwyczajnego, a w 1993 roku – profesora zwyczajnego.

W latach 1999–2005 sprawował funkcję Dziekana Wydziału Ogrodniczego. Był to okres największego rozkwitu tej jednostki – studia cieszyły się ogromnym zainteresowaniem młodzieży, a na pierwszy rok przyjmowano nawet 200 studentów. Z perspektywy czasu Profesor z trudem godził się ze zmianami, jakie zachodziły w szkolnictwie wyższym i nauce w ostatnich latach.

Dorobek naukowy Profesora jest imponujący: był autorem i współautorem 529 prac, w tym 155 rozpraw naukowych, 8 książek, 198 artykułów naukowych, 130 artykułów popularnonaukowych, 1 patentu oraz 43 innych opracowań. Jego badania dotyczyły podłoży ogrodniczych, rozmnażania oraz doskonalenia technologii uprawy licznych gatunków roślin ozdobnych w gruncie i pod osłonami. Na pytanie, jakimi roślinami zajmował się Profesor, nie ma krótkiej odpowiedzi. Najbliższe Jego sercu były

tulipany i róże, ale był profesorem „od wszystkich roślin ozdobnych”. Prowadził badania m.in. nad anturium, strelicją, eustomą, goździkami, gloriozą, chryzantemami oraz wieloma innymi gatunkami uprawianymi na kwiat cięty, jako rośliny rabatowe i doniczkowe. Jego działalność naukowa przypadła na okres odbudowy i transformacji polskiego kwiatciarstwa, wprowadzania nowych gatunków i technologii oraz mierzenia się z rosnącymi kosztami produkcji.

Szczególne miejsce w pracy Profesora zajmowało kształcenie młodzieży i rozwój kadry naukowej. W ciągu 50 lat pracy zawodowej był promotorem 268 prac magisterskich i ponad 60 prac inżynierskich. Wszystkich swoich absolwentów skrupulatnie zapisywał w grubym zeszycie, notując datę obrony i temat pracy. Wypromował 17 doktorów, był opiekunem 7 przewodów habilitacyjnych i recenzentem 45 rozpraw doktorskich. Pracował niezwykle intensywnie: przychodził na Uczelnię rano, po południu wracał do domu, by o godz. 18 ponownie zjawić się w pracy, gdzie do późnych godzin wieczornych sprawdzał prace, czytał artykuły oraz przyjmował studentów i doktorantów. Także w weekendy poświęcał czas pracy naukowej.

Mimo ogromnego zaangażowania zawodowego nie zapominał o rodzinie. Był mężem, ojcem i dziadkiem, doczekał się również prawnuczki. Urlopy najchętniej spędzał w górach, szczególnie w Tatrach, które bardzo kochał.

Profesor Jerzy Hetman był niezwykle aktywny w życiu naukowym i społecznym. Przez wiele lat działał w Komitecie Nauk Ogrodniczych PAN, w latach 1986–2011 przewodniczył Sekcji Roślin Ozdobnych. Był członkiem Rady Naukowej Ogrodu Botanicznego – Centrum Zachowania Różnorodności Biologicznej PAN, Prezydium Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych, ekspertem Państwowej Komisji Akredytacyjnej oraz członkiem Rady Naukowej Instytutu Agrofizyki PAN. W latach 1993–1999 zasiadał w Radzie Głównej Szkolnictwa Wyższego, pełniąc funkcję wiceprzewodniczącego Sekcji Uczelni Rolniczych. Należał do

Prof. dr hab. Jerzy Hetman w towarzystwie od lewej prof. Anny Bach i prof. Joanny Nowak

licznych towarzystw naukowych i branżowych, był także inicjatorem powołania Stowarzyszenia Producentów Ozdobnych Roślin Cebulowych. Aktywnie współpracował z ogrodnikami, udzielając konsultacji, doradzając i wspierając ich w pracy zawodowej. Liczne obowiązki wiązały się z częstymi wyjazdami – znaczną część życia spędził w pociągach, gdzie czas podróży wykorzystywał na sprawdzanie prac i planowanie doświadczeń.

Za działalność naukową, dydaktyczną i społeczną został odznaczony Srebrnym i Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski oraz Medalem Komisji Edukacji Narodowej. Otrzymał również liczne nagrody Ministra oraz J.M. Rektora.

Profesor Jerzy Hetman stworzył tzw. „lubelską szkołę kwiaciarską”, przyczynił się do rozwoju wielu ośrodków naukowych w kraju i wniósł ogromny wkład w kształcenie kolejnych pokoleń naukowców. Był całkowicie oddany swojej pracy i roślinom ozdobnym. Wyjeżdżając na dłużej, zawsze prosił, by zadbać o kwiaty w Jego gabinecie. Dla współpracowników i wychowanków był jak „ojciec”: czasem

surowy, wymagający i ganiący, ale zawsze życzliwy, wrażliwy na problemy i gotowy do pomocy. Pozostanie w naszej pamięci jako „Nasz Profesor” - nie tylko wybitny naukowiec, dyrektor i nauczyciel aka-

demicki, lecz także zwyczajny, dobry człowiek, dla którego współpracownicy i studenci byli wychowanekami kontynuującymi Jego dzieło i dbającymi o spuściznę, jaką po sobie pozostawił.

dr hab. Barbara Marcinek
Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie.

Mgr Ewa Oplustil Kowalczyk zm. 5.09.2025 r.

EWA KOWALCZYK prowadziła sekretariat Zarządu Głównego PTNO w latach 1992-2016.

Zapamiętaliśmy p. Ewę jako osobę uśmiechniętą, życzliwą oraz bardzo sumienną i dobrze zorganizowaną w pracy. Prywatnie była pasjonatką podróży do dalekich krajów, a swoimi wrażeniami chętnie dzieliła się na spotkaniach oddziału krakowskiego. Na I zjeździe PTNO otrzymała medal za sprawne i pełne zaangażowania prowadzenie biura ZG PTNO.

prof. dr hab. Piotr Siwek
Uniwersytet Rolniczy w Krakowie.

Fot. Barbara Michalik

Przeczytaj koniecznie

„Szparagowe wydarzenia” w 2025 roku

Katedra Warzywnictwa Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

Szparagowa Stolica Polski

W 2025 ROKU najważniejszym „wydarzeniem szparagowym” było nadanie Gminie Przemęt zaszczytnego tytułu ‘Szparagowa Stolica Polski’. Tytuł ten został przyznany przez Kapitułę Polskiego Związku Producentów Szparaga z inicjatywy prof. dr. hab. Mikołaja Knafliewskiego. 15 czerwca 2025 roku, na festynie Święta Szparaga w Mochach, prof. dr hab. M. Knafliewski oraz mgr inż. M. Jakobsze dokonali wręczenia dyplomu oraz statuetki ‘Złote Szparagi’. Tytuł ‘Szparagowa Stolica Polski’ został przyznany Gminie Przemęt w uznaniu wyjątkowej pozycji w krajowej produkcji szparaga, co zostało zaznaczone w laudacji:

Gmina Przemęt wyróżnia się największą powierzchnią i produkcją szparagów spośród wszystkich gmin w Polsce. Dynamicznie rozwijając się od ponad 50 lat przekroczyła 400 ha, przy ogólnej powierzchni 2500 ha w całym kraju. Należy podkreślić udział producentów zrzeszonych w Polskim Związku Producentów Szparaga w szerokiej promocji produkcji, jak popularyzacji spożycia tego cennego warzywa. Na wyróżnienie zasługuje organizowanie przez władze gminy Przemęckiego Święta Szparaga, imprezy o bardzo szerokim zasięgu, a także organizowanie pokazów i promocji w mediach społecznościowych.

Na coroczne Święto Szparaga w Mochach zapraszani są oficjalni goście, m. in. z Urzędu Rady Ministrów, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego, senatorowie i posłowie, staro-

stowie i wójtowie sąsiadujących gmin, a także producenci szparaga oraz wszyscy mieszkańcy gminy Przemęt. Pracownicy Katedry Warzywnictwa wraz z kilkuosobową grupą gości z Chin również byli gośćmi tego wydarzenia.

Atrakcyjny program ‘Święta Szparaga’ obejmuje m.in.: występy młodzieży i dzieci z gminy Przemęt, koncert młodzieżowej orkiestry dętej i zespołu mażorettek ‘Vena’, pokaz kulinarny w wykonaniu znanych osób (w 2025 roku był to Maciej Gessler). Swoje stoiska mają także koła gminne gospodyń wiejskich, które rywalizują w konkursie kulinarnym o tytuł najlepszej potrawy ze szparagami. W drugiej części festynu odbywa się koncert, przy którym wszyscy dobrze się bawią.

Szparagowa Konferencja Prasowa

Ważnym wydarzeniem dla promocji uprawy i spożycia szparaga była Szparagowa Konferencja Prasowa, która jest uroczystym rozpoczęciem sezonu szparagowego w Polsce. Od 30 lat jest organizowana przez Polski Związek Producentów Szparaga oraz Katedrę Warzywnictwa Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. W 2025 roku odbyła się 24 kwietnia w restauracji Concordia Taste w Poznaniu. Prof. dr hab. M. Knafliewski przedstawił tradycyjnie zagadnienia dotyczące aktualnej sytuacji w produkcji szparaga w Polsce i na świecie oraz udzielił odpowiedzi na pytania uczestników. Dzięki dofinansowaniu konferencji, które Związek otrzymał z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego, uczestnicy spotkania mogli degustować różne wykwintne

Fot. Anna Zaworska

Fot. Anna Zaworska

Fot. Anna Zaworska

dania ze szparagami w roli głównej, przygotowane przez kucharzy restauracji Concordia Taste.

Konferencja prasowa gromadzi każdorazowo zaproszonych gości z Uczelni oraz instytucji związanych z rolnictwem, a także wielu przedstawicieli mediów, którzy przyczyniają się do promocji uprawy i spożycia szparaga. Wywiady, udzielone podczas konferencji, jak również w Stacji Doświadczalnej Katedry Warzywnictwa w Marcelinie przez prof. dr hab. Mikołaja Knaflewskiego, dr Tomasza Spiżewskiego

oraz mgr. inż. Mariana Jakobsze zaowocowały artykułami w prasie i w internecie oraz informacjami w radiu i telewizji, na przykład:

<https://naszglaspoznanski.pl/szparagowe-krolestwo/>
<https://przemet.pl/2025,04,inauguracja-sezonu-i-pres-tizowe-wyroznienie-srebrne-szparagi-w-rekach-wojta/>

Na konferencję przygotowano również ulotkę informacyjną.

Goście Katedry Warzywnictwa wizytujący Bank Genów Szparaga

BANK GENÓW SZPARAGA Katedry Warzywnictwa przyciąga wielu gości związanych z tym warzywem. Kolekcja polowa obejmuje obecnie 146 odmian i linii hodowlanych, pochodzących z 13 krajów. Została ona założona w 1974 roku przez profesora Knaflewskiego, który od roku 2013 jest jej honorowym konsultantem. Od 1982 roku kolekcja znajduje się w Marcelinie, w Stacji Doświadczalnej Katedry Warzywnictwa Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu.

W 2025 roku gośćmi Katedry Warzywnictwa byli Scott Walker i jego żona Sally z firmy Walker Brothers, Inc Seed and Plants z New Jersey w USA. Prezentację na temat banku genów szparaga i doświadczeń w polu w Stacji Doświadczalnej w Marcelinie przedstawił dr Tomasz Spiżewski, a informacje o cieplarni aktywnej, w której prowadzone jest doświadczenie z siedmioma odmianami szparaga zaprezentował prof. Włodzimierz Krześciński.

W czerwcu Katedra Warzywnictwa przyjęła gości z Chin: dr. Li Caihua, z Jilin Academy of Agricultural Sciences; Zhang Xuquan, General Manager z Hangzhou Jiahui Agricultural Development Co., LTD oraz Shi Jianjun, General Manager Hangzhou Jiahui Agricultural Development Co., LTD, którzy przybyli do Polski na zaproszenie Polskiego Związku Producentów Szparaga. Zapoznali się oni m. in. z doświadczeniami prowadzonymi w Katedrze, w tym z bankiem genów szparaga. W Marcelinie

z zainteresowaniem oglądali rozsadę szparaga uzyskaną z nasion, które przekazali Katedrze w poprzednim roku. Ponadto wzięli udział w Festynie Szparagowym w Mochach, w gminie Przemyś.

Kolekcję i doświadczenia wizytowali także goście z naszego kraju. Były to m. in. dwie grupy osób z Uniwersytetu Trzeciego Wieku, którym dr T. Spiżewski przedstawił najważniejsze informacje na temat kolekcji szparaga oraz zaprezentował doświadczenia z innymi warzywami w polu. Ponadto gościliśmy profesorów: Andrzeja Sałatę z Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie oraz Katarzynę Bączek i Zenona Węglarza z SGGW w Warszawie, którym udostępniano rozsadę szparaga 12 linii hodowlanych z Chin do założenia demonstracyjnych poletek szparagowych.

Doświadczenia szparagowe Katedry Warzywnictwa odwiedziła również grupa dzieci z przedszkola wraz z opiekunami, które gościły w Centrum Przyrodniczym Marcelin. Część dzieci zna i lubi szparagi, dla innych informacje o tym warzywie są nowością, a rośliny w polu są oglądane z zaciekawieniem.

Szparagi w muzeum

Dzięki działaniom Katedry Warzywnictwa i Polskiego Związku Producentów Szparaga poletko demonstracyjne ze szparagami można zobaczyć w Muzeum Wikliniarstwa i Chmielarstwa w Nowym Tomyślu, które jest oddziałem Muzeum Naro-

dowego Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie. Poletko zostało założone w ramach tworzenia wystawy stałej na temat historii uprawy szparaga. Istniejące obecnie poletko demonstracyjne obejmuje trzy odmiany szparaga o różnym zabarwieniu wypustek, 'Mondeo', 'Erasmus' i 'Primaverde'. Wiosną 2025 roku przy poletku zamontowano, wydrukowane przez muzeum, tablice

dotyczące posadzonych odmian oraz dużą tablicę 'Uprawa szparaga', przygotowane przez mgr A. Zaworską i prof. dr hab. M. Knaflewskiego.

Wszystkie działania, takie jak konferencje, spotkanie, prezentacje, wywiady i inne, służą promocji uprawy i spożycia szparaga, który staje się warzywem coraz bardziej znanym, cenionym i lubianym przez szerokie grono konsumentów w naszym kraju.

mgr Anna Zaworska Katedra Warzywnictwa UPP.

Centrum Edukacji Przyrodniczej Marcelin – Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

1 MARCA 2024 ROKU w miejsce istniejących dotychczas Stacji Doświadczalnych Katedr Wydziału, powołano nową jednostkę strukturalną Wydziału Rolnictwa, Ogrodnictwa i Biotechnologii Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu – Centrum Edukacji Przyrodniczej Marcelin (CEPM), którego głównym celem jest promowanie i upowszechnianie ogrodnictwa. Funkcję kierownika Centrum pełni dr inż. Krzysztof Palot.

Fot. Jolanta Lisiecka

Fot. Jolanta Lisiecka

Fot. Jolanta Lisiecka

Fot. Jolanta Lisiecka

Na terenie CEPM realizowane są badania naukowe i praktyki studenckie. Dla studentów oraz słuchaczy Uniwersytetu III Wieku UPP, a także dzieci i młodzieży szkolnej prowadzone są tu zajęcia dydaktyczne. Odbývają się również imprezy o charakterze otwartym: „Majówka z Konstancją Łubieńską” oraz „Dzień korbola”, podczas których prowadzone są wykłady, warsztaty, pokazy i spacerzy przyrodnicze. Z dużym rozmachem działa w CEMP Koło Naukowe Ogrodników.

W Marcelinie znajduje się jedna z największych kolekcji odmian i linii hodowlanych (146) i genotypów (ponad 400) szparaga z 13 krajów, a na polach podziwiać można wiele różnych gatunków i odmian warzyw. W ramach międzynarodowego projektu badawczego, powstała tu także innowacyjna szklarnia, która umożliwia wzrost plonów uprawianych w niej roślin, przy jednoczesnym zmniejszeniu ilości wykorzystywanej energii. Od dwóch lat w CEMP prowadzone są unikatowe badania nad możliwością uprawy imbiru w Polsce. W roku ubiegłym, na

terenie Centrum założono Eko-ogród dzięki dofinansowaniu uzyskanemu z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu.

Marcelin to miejsce o ciekawej historii. Pierwsze wzmianki o folwarku Marcelin pochodzą z 1818 roku. Wśród licznych właścicieli Marcelina szczególną postacią była Konstancja Łubieńska (1798-1867) – bliska przyjaciółka Adama Mickiewicza. Po wojnie majątek znacjonalizowano i przekazano Państwowej Szkole Ogrodnictwa, a po likwidacji szkoły (1949 r.) Studium Ogrodniczemu przy Wydziale Rolniczo-Leśnym Uniwersytetu Poznańskiego. W 1951 roku Marcelin przeszedł w ręce nowo powstałej Wyższej Szkoły Rolniczej, obecnie Uniwersytetu Przyrodniczego.

Od czerwca 2023r. do lutego 2024r. prowadzono prace, których celem było poszukiwanie zabytków. Znalezione wówczas przedmioty można obecnie oglądać w zabytkowym dworku. Trwają także prace nad książką poświęconą temu miejscu.

dr inż. Jolanta Lisiecka

Nowa odmiana świdosiłwy olcholistnej ‚Amela’ – od nasion z Kanady do polskiego sukcesu hodowlanego

Historia hodowli świdosiłwy olcholistnej w Polsce

PRACE HODOWLANE nad świdosiłwą olcholistną (*Amelanchier alnifolia* Nutt.) w Instytucie Ogrodnictwa- PIB w Skierniewicach rozpoczęło w 2012 roku, opierając się na nasionach przywiezionych z Kanady. Wieloletnie prace hodowlano-selekcyjne prowadził zespół pracowników Zakładu Hodowli Roślin Ogrodniczych (ZHRO) pod kierunkiem prof. dr. hab. Stanisława Pluty. Wyselekcjonowany klon świdosiłwy, oznaczony pierwotnie numerem hodowlanym 4/3, otrzymał nazwę odmianową ‚Amela’ i w 2022 roku został wpisany do Wspólnotowej Księgi Ochrony Odmian Uprawnych (CPVO¹) w Angers we Francji.

Możliwości uprawy

Wieloletnie badania prowadzone w ZHRO wykazały, że świdosiłwa olcholistna jest gatunkiem o małych wymaganiach agrotechniczno-uprawowych, dobrze przystosowuje się do naszych warunków klimatycznych i glebowych. Krzewy są wysoko mrozowytrzymałe, dobrze rosną na glebach piaszczysto-gliniastych o średniej żyzności i nie wymagają nawadniania. Dotychczasowe obserwacje i badania nie wykazały istotnych problemów z patogenami chorobotwórczymi lub szkodnikami, jedynie potrzebna jest ochrona dojrzewających owoców przed ptakami.

Wartość zdrowotna owoców

Owoce świdosiłwy olcholistnej są bogate w związki bioaktywne, związki polifenolowe, w tym antocyjany, o właściwościach przeciwutleniających, opóź-

niających procesy starzenia w organizmie, zapobiegających nowotworom oraz wspomagających układ odpornościowy. Zawierają także karotenoidy, a także witaminy C, A i B2, niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania naszego organizmu. Są bogate w potas, który wyrównuje ciśnienie krwi, magnez – aktywator wielu enzymów wpływający na pracę mięśni i układu krążenia oraz wapń – składnik budulcowy kości i zębów. Owoce wykazują właściwości przeciwzapalne, eliminując czynniki chorobotwórcze oraz dietetyczne – zawierają dużo błonnika pokarmowego, który wpływa korzystnie na układ trawienny. Te cechy czynią owoce i przetwory świdosiłwy naturalnym uzupełnieniem diety zdrowotnej, szczególnie w kontekście rosnącego zainteresowania konsumentów żywnością bogatą w związki bioaktywne.

Charakterystyka odmiany ‚Amela’

Krzewy odmiany ‚Amela’ rosną średnio silnie, słabiej niż kanadyjskie odmiany ‚Honeywood’ czy ‚Martin’. Starsze pędy tworzą średnio-rozłożysty pokrój, wykazują naturalną tendencję do rozkładania się w kierunku międzyrzędzi pod wpływem masy owoców. Cechy morfologiczne krzewów tej odmiany wskazują na jej dobre przystosowanie do maszynowego zbioru owoców. Kwitnienie roślin przypada na przełom kwietnia i maja, w podobnym terminie, co u kanadyjskiej odmiany ‚Northline’. Owoce są średniej wielkości – o masie pojedynczego owocu 0,7–1,1 g i średnicy 10–12 mm, o kształcie kulistym, barwy granatowo-czarnej z charakterystycznym nalotem (Fot. 1). Owoce są zebrane w gronach po 10-15 sztuk, dojrzewają równomiernie na początku lipca, owoce nie opa-

¹ CPVO- Community Plant Variety Office, czyli Wspólnotowy Urząd Ochrony Odmian Roślin- zarządzanie systemem praw do odmian roślin w całej UE.

Fot. Stanisław Pluta

Fot. Stanisław Pluta

Krzewy i owoce odmiany świdosiwy olcholistnej 'Amela'

dają. Owoce charakteryzują się słodkim smakiem, są soczyste i posiadają ciekawy aromat, stanowiąc zarówno doskonały dodatek do ciast, jak i wyjątkowy surowiec do wyrobu dżemów i nalewek. Mogą być także spożywane w stanie świeżym jako owoce deserowe.

Produktywność przekraczająca standardowe odmiany

W badaniach prowadzonych w Sadzie Doświadczalnym w Dąbrowicach /k. Skierniewic, odmiana 'Amela' wykazała wyjątkowo wysoką plenność. W latach 2021–2022 średnie plonowanie wyniosło 4,33 kg z krzewu (w przeliczeniu 15,5 t/ha²) – było to od około 50% do 93,0% więcej w porównaniu do plonów uzyskiwanych z najlepszych kanadyjskich odmian (2,24-2,99 kg/krzew, czyli 8,0-10,7 t/ha) testowanych w tych samych warunkach klimatyczno-glebowych. W badaniach prowadzonych w latach

2021-2024 najwyższym plonowaniem odznaczały się odmiany 'Amela', 'Northline' i klon hodowlany o numerze 5/6, podczas gdy kanadyjskie odmiany 'Honeywood' i 'Thiessen' wykazywały wyraźnie słabszą produktywność.

Przydatność odmiany 'Amela'

Odmiana 'Amela' może być uprawiana zarówno w dużych gospodarstwach sadowniczych specjalizujących się w uprawie krzewów owocowych ze zbiorem kombajnowym owoców, jak również amatorsko na działkach i w ogrodach przydomowych. Ponadto odmiana ta może być w kręgu zainteresowań szkółek sadowniczych, Ośrodków Doradztwa Rolniczego, przemysłu przetwórczego i zamrażalniczego owoców oraz gospodarstw agroturystycznych z własnym przetwórstwem. Jednak, brak zagwarantowania plantatorom rentownej ceny skupu owoców pozostaje krytycznym warunkiem dla fak-

² Przyjęto rozstaw sadzenia krzewów na plantacji towarowej 4,0 x 0,7 m = 3570 krzew/ha

tycznego rozwoju i rozpowszechnienia uprawy towarowej tego gatunku roślin.

Hodowla twórcza i badania wykonane zostały w Instytucie Ogrodnictwa, w ramach dotacji celowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Hodow-

la i nasiennictwo roślin uprawnych (2026), zadanie 3.11 „Wytworzenie materiałów wyjściowych świadośliwy olcholistnej (*Amelanchier alnifolia*) o wysokiej jakości owoców i tolerancji na stres abiotyczny”.

dr Łukasz Seliga, prof. dr hab. Stanisław Pluta,
mgr inż. Julia Trzcńska, Aleksandra Skrobisz,
inż. Alicja Klepaczka, Stanisław Bodek
Zakład Hodowli Roślin Ogrodniczych,
Instytut Ogrodnictwa – PIB w Skierniewicach

Zastosowanie roślin okrywowych w sadach jabłoniowych

Współczesne sadownictwo coraz częściej staje przed wyzwaniem pogodzenia wysokiej i stabilnej produkcji owoców z rosnącymi oczekiwaniami dotyczącymi ochrony środowiska. Jednym z istotnych problemów w intensywnych systemach uprawy jabłoni jest sposób zarządzania glebą w rzędach drzew. Od wielu lat dominującą praktyką był, i nadal pozostaje, ugór herbicydowy. Choć metoda ta skutecznie ogranicza zachwaszczenie, wiąże się również z licznymi konsekwencjami środowiskowymi, takimi jak degradacja struktury gleby, zwiększona podatność na erozję czy ograniczenie bioróżno-

rodności flory i fauny glebowej. W odpowiedzi na te wyzwania coraz większe zainteresowanie budzą alternatywne metody pielęgnacji gleby w sadach, w tym stosowanie żywych ściółek. Żywe ściółki to trwałe okrywy roślinne wprowadzane w rzędach drzew, których zadaniem jest ograniczanie rozwoju chwastów, ochrona gleby oraz poprawa jej właściwości fizycznych, chemicznych i biologicznych. Dodatkową zaletą tej metody jest możliwość zwiększenia różnorodności biologicznej środowiska rolniczego oraz poprawa jego stabilności ekologicznej. Dotychczas najlepiej poznanymi gatunkami

Fot. Urszula Bałuszyńska

Fot. Urszula Bałuszyńska

stosowanymi jako żywe ściółki w sadach są trawy, wśród których szczególne znaczenie przypisuje się kostrzewie owczej (*Festuca ovina* L.), kostrzewie czerwonej (*Festuca rubra* L.), życicy trwałej (*Lolium perenne* L.), czy wiechlinie łąkowej (*Poa pratensis* L.). Gatunki te cenione są za zdolność do tworzenia zwartej, nisko rosnącej darni, dobrze znoszącej koszenie i konkurującej z problematycznymi chwastami. W sadach, w rzędach drzew można wprowadzić niektóre gatunki z rodziny *Fabaceae*, które dodatkowo wzbogacają glebę w azot.

Tematyka realizowanej pracy doktorskiej koncentruje się przede wszystkim na zastosowaniu kostrzewy czerwonej jako żywej ściółki w sadach jabłoniowych. Gatunek ten, w przeciwieństwie do kostrzewy owczej, charakteryzuje się dużą zmiennością w obrębie gatunku, w tym różnym tempem wzrostu oraz zróżnicowaną zdolnością do zadarniania gleby. Badania obejmują porównanie wybranych odmian kostrzewy czerwonej pod kątem ich przydatności do warunków sadowniczych, a także

wpływu na wzrost drzewa oraz jakość jego owoców. Nowym elementem prowadzonych badań jest jednak zwrócenie uwagi na byliny, które niekiedy samoistnie zasiedlają rzędy drzew w kilkuletnich sadach jabłoniowych. Agroekosystemy sadownicze, zwłaszcza te prowadzone w sposób ekstensywniejszy, często stanowią siedlisko dla rodzimych gatunków roślin, dobrze przystosowanych do lokalnych warunków środowiskowych. Wśród nich znajdują się rośliny wieloletnie, zdolne do tworzenia trwałej okrywy gleby, ograniczania rozwoju bardziej konkurencyjnych chwastów oraz stabilnego odnawiania się bez konieczności ponownego wysiewu, jak w przypadku jednorocznych roślin okrywowych. W ramach prowadzonych eksperymentów szczególną uwagę poświęcono gatunkom, takim jak: bluszczyk kurdybanek (*Glechoma hederacea* L.), dąbrówka rozłogowa (*Ajuga reptans* L.), krwawnik pospolity (*Achillea millefolium* L., gatunkom z rodzaju jastrzębiec (*Hieracium* spp.) oraz przedstawicielom rodziny jasnotowatych (*Lamium* spp.).

Fot. Urszula Bałuszyńska

Fot. Urszula Bałuszyńska

Rośliny wytypowane na podstawie wcześniejszych obserwacji składu gatunkowego flory występującej w sadach jabłoniowych, zostały wprowadzone do uprawy w sadzie Stacji Badawczo-Dydaktycznej Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, znajdującej się w miejscowości Samotwór. Dobór gatunków opierał się na ich zdolności do tworzenia gęstych, niskich zbiorowisk roślinnych o wysokim potencjale regeneracyjnym. Tak ukształtowana roślinność może stanowić naturalną barierę dla rozwoju problematycznych chwastów, a jednocześnie przyczyniać się do wzbogacenia składu gatunkowego flory w rzędach drzew.

Świadome wykorzystanie rodzimych gatunków roślin wieloletnich jako żywych ściółek wpisuje się w założenie agroekologii, która zakłada współdziałanie czynników zamiast ich intensywnej kontroli w środowisku. Wprowadzona roślinność może

sprzyjać zwiększeniu bioróżnorodności i liczebności organizmów pożytecznych, wzmacnianiu naturalnych mechanizmów regulujących funkcjonowanie sadu. W dłuższej perspektywie rozwiązania te mogą również prowadzić do ograniczenia nakładów pracy i środków produkcji związanych z utrzymaniem gleby w sadzie. Prowadzone badania mają charakter wielokierunkowy i interdyscyplinarny. Obejmują one zarówno ocenę jakości owoców z wykorzystaniem metod laboratoryjnych, jak i analizy środowiskowe, botaniczne, głównie herbologiczne. Takie podejście umożliwia całościowe spojrzenie na funkcjonowanie sadu jabłoniowego jako złożonego agroekosystemu, w którym sposób zarządzania glebą wpływa nie tylko na plonowanie drzew i jakość owoców, lecz także na stan bioróżnorodności flory środowiska rolniczego.

mgr inż. Urszula Bałuszyńska
doktorantka w Katedrze Ogrodnictwa
Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu

Roślinność wyspy Mauritius

WYSPA MAURITIUS (fr. Maurice) przynależy do Republiki Mauritiusu, wyspiarskiego państwa położonego w południowo-zachodniej części Oceanu Indyjskiego, w archipelagu Maskarenów, niedaleko Madagaskaru. Wyspa leży w strefie klimatu zwrotnikowego, wilgotnego. Na klimat panujący na wyspie, a co za tym idzie na występującą tam florę, istotny wpływ ma ocean i występujące przez cały rok ciepłe prądy morskie. Sprawia to, że temperatury osiągają wartości charakterystyczne raczej dla strefy równikowej niż zwrotnikowej, mimo że kraj leży zaledwie trzy stopnie od Zwrotnika Koziorożca. Opady roczne utrzymują się na poziomie 1300 mm, a temperatury wahają się od 21 °C w lipcu do 26 °C w styczniu. Na Mauritiusie panuje wysoka wilgotność. Południowo-zachodnia część wyspy otrzymuje około 950 mm deszczu rocznie, a po przeciwnej stronie opady mogą sięgać nawet 1600 mm. Warunki te wpływają na bardzo bogatą w rodzaje i gatunki roślinność, którą możemy tam podziwiać.

Fot.1. *Delonix regia*

Fot. Katarzyna Wielgus

Na początek należy wspomnieć o drzewie, które uznawane jest za symbol wyspy, choć pochodzi z leżącego kilkaset kilometrów dalej Madagaskaru. Jest to *Delonix regia*, zwana przez mieszkańców „drzewem ognistym”. To gatunek z rodziny bobowatych (Fabaceae), podrodziny *Caesalpinioideae*,

Fot. 2. Część wyspy pokrywają dzikie lasy, przypominające pierwotną roślinność lasów równikowych.

Fot. Katarzyna Wielgus

Fot. 3 Fragment lasu czuarinowego.

Fot. Katarzyna Wielgus

Fot. 4. Uprawa Anthurium

Fot. Katarzyna Wielgus

wyróżniający się liśćmi przypominającymi paprocie i efektownymi pomarańczowo-czerwonymi kwiatami. W wielu tropikalnych regionach świata jest uprawiana jako drzewo ozdobne, a na Mauritiusie rośnie prawie przy każdej drodze. Jest to roślina strączkowa nietworząca brodawek. Intensywny kolor kwiatów, które bogato pokrywają koronę, robi wrażenie na każdym.

Część wyspy pokrywają dzikie lasy, przypominające pierwotną roślinność lasów równikowych. Część przybrzeżną oceanu indyjskiego porastają różne gatunki palm oraz drzewo przypominające nasze sosny. Jest to gatunek o polskiej nazwie rzewnia, nazywanej na wyspie „kazuarina” (*Casuarina* L.) należąca do rzędu bukowców.

Flora Mauritiusa składa się z 691 gatunków roślin, z czego 273 gatunki są endemiczne. Duża część tych rodzimych gatunków (80%) jest uważana za zagrożoną zgodnie z kryteriami Czerwonej Listy IUCN. Aż 96 gatunków jest znanych z mniej niż 50 osobników, a 40 z nich jest znanych z mniej niż 10 osobników rosnących w stanie dzikim. Międzynarodowa Unia

Ochrony Przyrody (IUCN - www.iucn.org) uznała Mauritius za trzecią najbardziej zagrożoną florę wyspiarską na świecie, po Hawajach i Wyspach Kanaryjskich. Gatunki roślin endemicznych wyspy należą aż do 58 rodzin. Wśród rodzimych drzew znajduje się m. in. 11 zachowanych gatunków hebanu maurytyjskiego, takamaka (*Calophyllum taca-mahaca*) czy drzewo wołowe (*Polyscias maraisiana*). Mauritius jest również domem dla najrzadszej palmy na świecie, *Hyophorbe amaricaulis*, której istnieje tylko jeden okaz. Znajduje się ona w ogrodzie botanicznym SSR w Curepipe. Na wyspie występuje szereg endemicznych gatunków pandana (screwpine lub vacoas).

Narodowym kwiatem Mauritiusa jest okazała trochetia (*Trochetia boutoniana*), która obecnie występuje tylko na jednym stanowisku wyspy.

Na Mauritiusie występuje szereg gatunków hibiskusa (*Hibiscus*). Do ciekawych i efektowych gatunków należą: *Xylopiia amplexicullis* (Rodzina flaszowcowate), *Ochrosia borbonica* (Rodzina toinowate), szereg gatunków begonii, a także wyjątkowy gatunek colea czy przepiękne plumerie (*Plumeria rubra*, *P. obtusa*) oraz wiele innych ciekawych gatunków.

Spośród roślin uprawnych, na Mauritiusie największy areał zajmuje trzcina cukrowa (*Saccharum officinarum* L.). Ponadto uprawiane są tam maniok, kawa oraz cenna odmiana ananasa o nazwie Wiktorja, charakteryzująca się miękkim trzonem. Ponadto warto podkreślić, że Mauritius jest największym eksporterem na cały świat kwiatów z rodzaju *Anthurium*.

Bogactwo wyspy Mauritius jest nie tylko wartością poznania i podziwiania, ale również ochrony. Mieszkańcy wyspy aby chronić roślinność wyspy realizują różne projekty, zapewniające zachowanie dziedzictwa naturalnego.

Literatura

- John Gilbert Baker 2018: Flora of Mauritius and the Seychelles : A description of the flowering plants and ferns of those islands. London, L. Reeve, 1877, DOI: <https://doi.org/10.5962/bhl.title.139960>
<https://npcs.govmu.org/Documents/NPCS%20Units/Flora.pdf>
BRAHMS: Mauritius Herbarium online
Native Plants of Mauritius- Sample

Dr Katarzyna Wielgusz
Instytut Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich w Poznaniu

Członkowie wspierający PTNO

Specjalistyczne Gospodarstwo
Produkcyjne PLEURO
Marcinów 15
62-704 Kawęczyn
tel.: 63 28 85 087
kom.: 606 88 37 81

**Kostki słomy przerośnięte
grzybnia bocznika**

e-mail: pleuro@pleuro.pl
www.pleuro.pl

Grupa Producentów Rozsad

Piaski 32a
97-371 Wola
Krzysztoporka

Polska rozsada gwarancją Twojego sukcesu

tel.: 44 732 59 95
tel.: 44 733 63 23
fax: 44 732 55 55
biuro@krason.com.pl
www.krason.com.pl

www.rozsadywarzyw.eu

**Przedsiębiorstwo
Hodowlano-Nasienne Sp. z o.o.**

Nad Stawem 1F
63-930 Jutrosin

tel.: 65 548 28 12
legutko@legutko.com.pl

www.legutko.com.pl

*Grunty, że
zdrowo rosną*

Szkółka Drzew i Krzewów Ozdobnych

**Ewa i Bartłomiej
Ważyńscy**

WWW.WAZYNSCY.PL

ul. Kasztanowa 40
99-321 Sleszyn
woj. łódzkie

Office: +48 24 285 28 11
Mobile: +48 661 466 988
info@wazynscy.pl

Yara Poland Sp z o.o
ul. Malczewskiego 26
71-612 Szczecin
tel.: 91 433 00 35
fax: 91 433 04 34
www.yara.pl

Produkuj ze smakiem !

PlantiCo – Hodowla i Nasiennictwo Ogrodnicze Zielonki Sp. z o.o.
Zielonki Parcela ul. Parkowa 1A, 05-082 Stare Babice
tel. 22 722 90 66 ; e-mail: plantico@plantico.pl
NIP: 527-020-60-62 , REGON 010118053

Dział Handlowy: 22 722 95 53 ; e-mail: hurtownia@plantico.pl
www.plantico.pl ; sklep internetowy: sklep.plantico.pl

GOLCZ
szkółka drzew i krzewów

MATEUSZ GOLCZ

Rudki - Huby 9
64 - 560 Ostroróg

Telefon +48 503 038 551
Mail mateusz@golcz.com
Internet www.golcz.com

Nasiona: Warzyw | Roślin ozdobnych | Łąk kwietnych | Ziół | Na Kielki

Zasiej zdrowie dla najbliższych

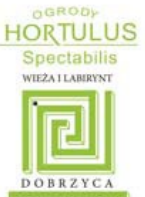
Przedsiębiorstwo Nasienne TORAF sp. z o.o.
Maciejów 34 | 46-211 Kujakowice Górne
NIP: 7511596753
REGON: 531658820

toraf@toraf.pl
www.toraf.pl

Członkowie wspierający PTNO

**Hortulus
Dobrzyca**
zachodniopomorskie

Unikalna kolekcja roślin.
Ogrody pokazowe udostępnione do zwiedzania.
Szeroki asortyment produkowanych roślin (byliny i zimozielone).

76-038 Dobrzyca 76
tel.: 94 318 13 18
fax: 94 347 51 02

e-mail: biuro@hortulus.com.pl
www.hortulus.com.pl
www.ogrody-labirynt.com.pl

VITROFLORA Grupa Producentów Sp. z o.o.
Trzęsacz 25
86-022 Dobrcz

VITROFLORA®

Sadzonki - nasiona - siewki

tel.: 52 326 20 00
fax: 52 326 20 50
e-mail: info@vitroflora.com.pl
www.vitroflora.com

Dr inż. Robert Wieczorek

S   Z   K   Ó   Ł   K   A

drzew
krzewów owocowych
i róż

ul. Zaborska 10 • 62-021 Puszczykowo – Zaborze

*dr hab. Katarzyna Seidler-Łożykowska
(redaktor naczelna) kaselo119@gmail.com
Prof. dr hab. Mikołaj Knaflowski
dr hab. Stanisława Szczepaniak*

*Oddział PTNO w Poznaniu
Katedra Warzywnictwa
60-594 Poznań
ul. H. Dąbrowskiego 159*